

CYFARFOD	Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Pwllheli
DYDDIAD	19 Mawrth 2019
TEITL	Diweddariad ar Faterion Rheolaethol yr Harbwr
AWDUR	Swyddog Morwrol a Pharciau Gwledig

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Ymgynghorol a gynhaliwyd ar yr 17eg Hydref 2017 cyflwynwyd adroddiad yn cadarnhau Cylch Gorchwyl Pwyllgorau Ymgynghorol Harbyrau. Mae'r cyfansoddiad (copi pellach ynghlwm) yn cadarnhau Strwythur Aelodaeth y Pwyllgorau Ymgynghorol ac mae yn anorod na fod gwyriad o'r cyfansoddiad.
- 1.2 Cytunwyd mai prif swyddogaeth y Pwyllgor byddai er ystyried, trafod a chynghori ar faterion yn ymwneud â rheolaeth, diogelwch a datblygiad yr Harbwr ac i swyddogion dderbyn sylwadau'r Aelodau ar faterion yn ymwneud a Harbwr Pwllheli yn ei gyfanrwydd.
- 1.3 Yn ystod 2014 penderfynwyd gan Gabinet y Cyngor i gefnogi'r Pwyllgorau Ymgynghorol a chadarnhawyd byddai'r Pwyllgorau Harbyrau Pwllheli, Aberdyfi ac Abermaw yn cynnwys:

-

- Hyd at 4 Aelod Lleol Cyngor Gwynedd
- Aelod Cabinet Cyngor Gwynedd sydd yn dal Portffolio'r Awdurdod Harbwr
- Un Aelod Cyngor Tref/Cyngor Cymuned
- Hyd at saith aelod arall i gynrychioli gwahanol fuddiannau defnyddwyr yr harbwr

Yn ddiweddar fe fu i'r Cyngor ohebu gyda phob cynrychiolydd mudiadau'r harbyrau a enwir uchod yn atgoffa o'r gofyn fod mudiadau yn enwebu cynrychiolydd am y flwyddyn sydd i ddod gan hefyd anfon copi o'r cyfansoddiad a chofnodion o gyfarfod blynyddol y grwpiau perthnasol. Bydd yn hanfodol bod y wybodaeth wedi ei gyflwyno i'r Cyngor yn flynyddol ble yn berthnasol.

Mae rhestr o'r Aelodau cyfredol wedi eu nodi ar y rhaglen.

2 Cod Morwrol Diogelwch Porthladdoedd

- 2.1 Gofynnwyd gan y Pwyllgorau Ymgynghorol bod eitem ar y Cod Diogelwch yn destun eitem agenda pob cyfarfod o'r Pwyllgorau Ymgynghorol. Fel nodyn atgoffa, ym mis Tachwedd 2016 fe fu i'r Adran Drafnidiaeth o'r Llywodraeth gyhoeddi addasiadau i'r Cod Diogelwch Porthladdoedd. Mae copïau o'r cod newydd eisoes wedi ei ddosbarthu i holl Aelodau'r Pwyllgorau Ymgynghorol ac mae copi hefyd ar gael ar safle we'r MCA. Mae'r Gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig yn adolygu'r Cod Diogelwch ar gyfer harbyrau bwrdeistrefol Gwynedd yn rheolaidd er sicrhau fod holl systemau diogelwch ein harbyrau yn cyd-fynd gyda gofynion y cod a disgwyliadau ein cwsmeriaid a hefyd er cydymffurfio a gofynion Iechyd a Diogelwch.
- 2.2 Mae Adran Trafnidiaeth y Llywodraeth wedi adolygu ac wedi cyhoeddi canllawiau 'Ymarferiadau da Mewn Gweithgareddau Harbyrau' sydd yn gysylltiedig gyda'r Cod Diogelwch Morol ac mae copi o'r ddogfen ar gael i Aelodau ar gyflwyniad cais i'r gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig.

- 2.3 Rhwng y 19eg ac yr 21ain Medi 2017, ac yn fwy diweddar ar y 5ed a 6ed Fawrth 2019 fe gynhaliwyd arolygiad trylwyr gan Brif Archwiliwr Asiantaeth Gwylwyr y Glannau o drefniadau a systemau diogelwch presennol harbyrau bwrdeistrefol Gwynedd er sicrhau cydymffurfiaeth lawn a'r Cod Diogelwch Porthladdoedd. Roedd yr ymweliad yn ddilyniant i'r ymweliad ym mis Medi 2017 gan yn ystod yr ymweliad blaenorol roedd rhai elfennau o'r Cod angen sylw pellach.
- 2.4 Barn lafar a gyflwynwyd gan yr Archwiliwr oedd bod y Cyngor yn cyd-fynd gyda'r gofynion mewn ffordd broffesiynol a threfnus. Roddwyd sylw gallai'r Cyngor gyflwyno man welliannau ar rhai elfennau. Fe fydd copi o'r adroddiad ysgrifenedig yn cael ei gyhoeddi unwaith bydd yr Archwiliwr wedi rhyddhau ei adroddiad. Yn ystod yr ymchwiliad bu i'r Archwiliwr ymweld ag harbyrau Abermaw, Porthmadog a Pwllheli. Cadarnhawyd na fyddai'r Archwiliwyr yn ail ymweld â harbyrau Gwynedd yn y dyfodol agos oni bai bod y Cyngor yn cyflwyno gwahoddiad iddynt neu mewn achos difrifol sydd yn cyfiawnhau archwiliadau uwch.
- 2.5 Fe fu i'r Archwiliwr fynychu cyfarfod o Bwyllgor Ymgynghorol Harbwr Porthmadog ble wahoddwyd cynrychiolwyr Pwyllgorau Ymgynghorol Aberdyfi, Abermaw a Pwllheli i'r cyfarfod. Fe fynychwyd y cyfarfod gan 1 Aelod Harbwr Abermaw ac 1 Aelod Harbwr Pwllheli. Roedd y cyflwyniad a rhoddwyd gan yr Archwiliwr yn galluogi Aelodau i dderbyn gwybodaeth gan yr Archwiliwyr ynglŷn â phrif faterion y Cod Diogelwch a'r disgwyliad ar y Cyngor i gydymffurfio gyda'r Cod Diogelwch.
- 2.6 Pwysleisir na gyflwynwyd unrhyw rybudd o welliant yn ymwneud a materion diogelwch difrifol neu ddiffygion yn yr harbyrau. Nodwyd ganddynt fod cyfle i wella ar daclusrwydd oddi amgylch cei harbwr Abermaw gan fod yna nwyddau a rhaffau wedi eu cadw ar y cei mewn ffordd a allasai achosi risg. Ni chyflwynwyd sylw ar safonau a safon Diogelwch Pwllheli neu Porthmadog. Cyflwynwyd sylw ynglŷn â lled a dyfnder y sianel fordwyo yn Harbwr Pwllheli.
- 2.7 Er bod y Cod Diogelwch Porthladdoedd yn cael ei adolygu yn rheolaidd gan y gwasanaeth mae yn anorfod atgoffa Aelodau o'r Pwyllgorau Ymgynghorol o'r ddyletswydd arnynt i gyflwyno sylwadau ar addasrwydd y Cod Diogelwch ac i dderbyn sylwadau ar drefniadau gwaith yr harbyrau fel gallai'r Cod Diogelwch gael ei adolygu er sicrhau bod yn berthnasol i weithgareddau'r harbwr, priodoldeb lleoliadau cymhorthion mordwyo, diogelwch cyffredinol a gwaith dydd i ddydd yr harbwr.
- 2.8 Nid oes unrhyw fater neu achos o bryder wedi ei gyflwyno at sylw'r gwasanaeth gan Aelodau o'r Pwyllgor Harbwr yn ystod 2018 sydd yn gysylltiedig â chyfrifoldebau a dyletswyddau statudol yr Harbwr.

3 Materion Ariannol

- 3.2 Bydd crynodeb o gyllidebau'r Harbwr a'r Hafan ynghyd a sefyllfa ariannol gyfredol hyd at ddiwedd cyfnod diwedd Chwefror 2019 yn cael ei gyflwyno yn y cyfarfod.
- 3.3 Yn ystod y cyfnod, bu'n ofynnol i ymrwymo adnodd cyllid ar gyfer y canlynol: -
- Elfennau Carthu
 - Cynnal a chadw Cymhorthion Mordwyo a Llusernau
 - Cynnal a chadw angorfeydd y Cyngor.

- Gwaredu Fflachiau
- Hyfforddiant Rheoli Llygredd Olew
- Cynnal a chadw sistem Teledu Cylch Cyfyng.

4 Ffioedd a Thaliadau 2019/20

- 4.1 Atodir taenlen ffioedd arfaethedig Harbwr Pwllheli ac Yr Hafan. Atodir hefyd daenlen ffioedd lansio cychod a Badau Dwr Personol ar gyfer 2019. Rhagwelir bydd chwyddiant Harbyrau yn gyffredinol ar gyfer 2019/20 yn 3.52% gyda chwyddiant Hafan yn 3.07%. Bydd chwyddiant yr Harbwr Allanol yn 3.65%
- 4.2 Er cwrdd â her cyllideb a tharged incwm y gwasanaeth argymhellir fod ffioedd Harbwr Pwllheli ac Yr Hafan yn cynyddu 3% ar gyfartaledd ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019/20. Ni fydd cynnydd yn ffioedd angora yn yr Harbwr Allanol. Golygai bydd targed incwm yr Hafan yn cynyddu £38,980 gyda tharged incwm yr harbwr Allanol yn cynyddu £1,870 ar gyfer 2019/20.
- 4.3 Mae cynnydd chwyddiant Morwrol a Pharciau Gwledig 2019/20 fel a ganlyn: -
- Traethau - 4.23%
 - Hafan - 3.07%
 - Harbyrau - 3.52%
 - Doc Fictoria - 2.70%
 - Parc Padarn - 4.64%
 - Parc Glynllifon - 5.07%

5 Digwyddiadau

- 5.2 Croesawir adroddiad llafar ar brif ddigwyddiadau a gynhaliwyd ym Mhlas Heli yn ystod 2018 gan gynrychiolydd Plas Heli/Clwb Hwyllo Pwllheli.

6 Carthu

- 6.1 **Morglawdd Y Crud** - mae gwaith rhagbaratoi dyluniadau manwl Grwyn Y Crud yn parhau. Rhagwelir bydd cynlluniau manwl wedi eu cwblhau erbyn canol mis Mawrth 2019. Mae amcan bris cychwynnol a gyflwynwyd yn rhagweld byddai cost adnewyddu'r grwyn oddeutu £200K. Mae gwaith angenrheidiol ar gyfer cyflwyno Trwydded Forol wedi ei gwblhau ac mae'r cais wedi ei gyflwyno i Gyfoeth Naturiol Cymru. Disgwylir canlyniad y cais cyn y 27ain Fehefin 2019. Mae'r cyfnod ymgynghorol yn bedwar mis. Roedd yn hanfodol bod y Cyngor yn cyflwyno cais Trwydded Forol gan fod ôl droed y grwyn yn ymestyn ymhellach nag ôl droed y grwyn presennol. Unwaith bydd y dyluniadau manwl wedi eu cwblhau fe fydd y Cyngor yn hysbysebu'r gwaith ac yn gwahodd tendrau gan contractwyr cymwys. Ni ragwelir byddai gwaith adnewyddu'r grwyn yn amharu ar fordwyo yn yr Harbwr. Rhagwelir bydd y gwaith adnewyddu'r grwyn yn cychwyn ym mis Medi 2019.
- 6.2 **Lagŵn Distyllu** - mae'r lagŵn distyllu wedi ei wagio. Cwblhawyd y gwaith yn ystod misoedd Rhagfyr 2018 ac Ionawr 2019. Roedd cyfanswm 4,000 medr ciwb yn y lagŵn ac fe roedd cost y gwaith yn 58K. Mae capasiti y lagŵn distyllu yn 20,000 medr ciwb.

6.3 **Adolygiad Hydrograffeg** - Ar yr 8fed Fawrth 2019 fe fu i gwmni arbenigol gynnal arolwg hydrograffeg o'r Harbwr a Sianel Fordwyo. Fe fydd y Cyngor yn rhyddhau canlyniad yr arolwg i'r Aelodau unwaith bydd y canlyniadau wedi eu derbyn. Yn ystod yr arolwg fwyaf diweddar amcan gyfrif bod yna 37,000 medr ciwb llaid yn y sianel fordwyo a basn y marina/basn Plas Heli.

6.4 **Gwaith Carthu** - Mae cwmni 'Royal Smals' wedi eu penodi ar gyfer cynnal gwaith carthu yn y sianel fordwyo ac ym masn yr Hafan/Plas Heli. Rhagwelir bydd y cwmni wedi cychwyn paratoi ar gyfer y gwaith ar yr 17eg Fawrth 2019 a bod y gwaith yn parhau hyd at y 23ain Fai 2019. Mae'r Gwasanaeth wedi adnabod ardaloedd yn yr Harbwr sydd angen blaenoriaethu ac fe fydd y cwmni yn canolbwyntio ar yr ardaloedd hyn. Ni fydd y cwmni yn carthu dros Wyl Y Pasg neu dros gyfnod Gŵyl Banc mis Mai. Ni chaniateir gweithio ar y Sul. Bydd cost y gwaith oddeutu £130K

6.5 **Tomen Dywod** - Mae safle'r domen dywod ger ceg yr Harbwr yn llawn ac nid yw yn bosibl ymgymryd ag unrhyw waith carthu gan ddefnyddio peiriannau o'r tir hyd fod tywod a gro wedi ei glirio ac wedi ail leoli ar draethau cyfagos. Mae oddeutu 33,000 medr ciwb o dywod yn y domen.

Mae'r Cyngor mewn trafodaethau gyda Chyfoeth Naturiol Cymru gan ystyried opsiynau bosibl. Yn ddiweddar anfonwyd samplau o'r defnydd i gwmni arbenigol er adnabod a oedd yna unrhyw lygredd yn y tywod. Yn anffodus mae canlyniad yr arbrofion yn dangos bod lefelau hydrocarbon yn uchel yn y defnydd ac felly ni elli'r gwaredu'r tywod ar draethau cyfagos hyd fod samplau pellach wedi eu cymryd er cadarnhau a yw'r tywod wedi ei lygru neu beidio. Mae samplau pellach wedi eu casglu ac wedi ei anfon at y cwmni. Disgwylir adroddiad ar ganlyniad y profion yn fuan.